1/2020 ISBN 2081-2442 EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

HEROLD GDAŃSKI

MAGAZYN RADY I PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

GDAŃSK
www.gdansk.pl

Ukazuje się od 1994 roku

90 20

30 LAT SAMORZĄDNOŚCI

REFORMA SAMORZĄDOWA BYŁA PRAWDZIWĄ REWOLUCJĄ. W 1990 ROKU NIKT TAK NAPRAWDĘ NIE WIEDZIAŁ, CZYM JEST SAMORZĄD. DZIŚ, REFORMA TA UCHODZI ZA JEDNĄ Z NAJBARDZIEJ UDANYCH OSTATNIEGO 30-LECIA. JEJ INICJATOREM BYŁ RZĄD TADEUSZA MAZOWIECKIEGO.

W styczniu 1990 roku premier wyraził wolę przeprowadzenia wyborów do rad gmin. Za przygotowanie pakietu ustaw odpowiedzialni byli senatorowie. Nie bez przyczyn – Senat pierwszej kadencji, wybrany 4 czerwca 1989 roku, był jedyną izbą parlamentarną wybraną w całkowicie wolnych wyborach.

Celami reformy samorządowej było utworzenie sprawnej, kompetentnej i oszczędnej w działaniu administracji publicznej (każdy szczebel władzy powinien realizować tylko te zadania, które nie mogą być skutecznie zrealizowane przez szczebel niższy lub samych obywateli). Samorządowa część władzy miała przejąć odpowiedzialność za zdecydowaną większość usług publicznych wykonywanych w całości lub częściowo bezpłatnie, a część rząd zająć się sprawami strategicznie ważnymi dla całego państwa.

Na czym polegała zmiana? Namiastka samorządu z czasów PRL, czyli terenowe organy władzy państwowej, zwane radami narodowymi, zostały zastąpione przez wybrane w demokratycznych wyborach rady gmin o znacznie większych uprawnieniach. Przed 1990 rokiem terenowe organy administracji państwowej nie miały osobowości prawnej, ich kompetencją było administrowanie majątkiem państwowym. Dzięki reformie gminy otrzymały nieruchomości i samodzielność finansową, nie działały już, jak w PRL, w ramach budżetu państwa.

27 maja 1990 roku przeprowadzono wybory do rad gmin, pierwsze całkowicie wolne po 1989 roku. Na ich mocy w ponad dwóch tysiącach gmin wprowadzono prawdziwy samorząd. Nowo wybrane rady gmin wybrały swoje władze wykonawcze – prezydentów miast, burmistrzów oraz wójtów. Przy wprowadzaniu rewolucyjnych zmian nie ustrzeżono się błędów. Już wiosną 1990 roku trzeba było zmienić aż 94 ustawy. Zapomniano np. o urzędach stanu cywilnego. 28 maja 1990 roku okazało się, że nie ma kto w Polsce udzielać ślubów.

1 stycznia 1999 roku nastąpił kolejny etap reformy administracyjnej: wprowadzono dwa dodatkowe szczeble samorządu – powiaty i samorząd wojewódzki. Pierwsze wybory do wszystkich trzech szczebli samorządu – rad gmin, rad powiatów i sejmików wojewódzkich – odbyły się 11 października 1998 roku. A w 2002 roku wprowadzono bezpośrednie wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

SPIS TREŚCI

2 Pierwsze wybory samorządowe w Gdańsku

3 Gdańsk to mieszkańcy

4 Jaki będzie Gdańsk za 30 lat?

6 Aktywność Obywatelska w Gdańsku

7 Nasza wspólna przestrzeń

8 Jak się tu żyje?

10 W Gdańsku się wspieramy

11 Rozwój, innowacja, praca

11 Gdańsk dba o środowisko...

12 Kulturalnie i sportowo

13 Obywatel nie może być bierny

14 Wczoraj i dziś

16 Gdańsk w liczbach

**„Kochane Gdańszczanki,
Kochani Gdańszczanie,**

Trzydzieści lat temu dokonała się prawdziwa rewolucja. Zamiast rad narodowych – które strzegły pozorów demokracji, a w praktyce realizowały politykę rządu zależnego od Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej – zaczęły funkcjonować władze samorządowe. 27 maja 1990 r. odbyły się pierwsze po 1945 r. rzeczywiście demokratyczne wybory, których celem było ustanowienie samorządów terytorialnych. To był kolejny, bardzo ważny krok w kształtowaniu nowej, wolnej Rzeczpospolitej. Gdańsk nie zmarnował szansy, jaką dała samorządność, a potem przystąpienie Polski do Unii Europejskiej. Dokonaliśmy i wciąż dokonujemy wielkich zmian, które nasze codziennie życie czynią lepszym. Dorobek ostatnich 30 lat to zasługa nas wszystkich – gdańszczanek i gdańszczan, miasto bowiem to przede wszystkim ludzie. My, mieszkańcy, jesteśmy jednocześnie współtwórcami i adresatami zmian zachodzących wokół nas. Jakość miejskiego życia zależy w ogromnej mierze od nas samych. Udało się nam w Gdańsku zbudować prawdziwą wspólnotę wartości, której podstawy stanowią wolność i solidarność. To powód do radości i wdzięczności. Dobrze jest żyć w Gdańsku!”

A. Dulkiewicz

Aleksandra Dulkiewicz
prezydent Gdańska

Czytaj też: Jaki będzie Gdańsk za 30 lat? – wywiad z Aleksandrą Dulkiewicz, str. 4

HEROLD GDAŃSKI

MAGAZYN RADY I PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

Opieka merytoryczna:
Marek Bonisławski

Redaktor prowadzący:
Olimpia Schneider, Zuzanna Gajewska

Herold Gdański został przygotowany na podstawie publikacji GDAŃSK. WCZORAJ I DZIŚ 1990–2020, wydanej z okazji 30-lecia samorządności w Polsce.

Opracowanie graficzne, skład:
Wojciech Kamrowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do redagowania i skrótów nadesłanych tekstów

Wydawca:
Urząd Miejski w Gdańsku
ul. Nowe Ogrody 8/12
80–803 Gdańsk
tel. 58 323 60 00
umg@gdansk.gda.pl
www.gdansk.pl

Pierwsze wybory samorządowe w Gdańsku

Do Rady Miasta Gdańska wybrano 60 radnych. 59 z nich kandydowało z list Komitetów Obywatelskich „Solidarności”, a tylko jeden z listy „Sojuszu na rzecz Gdańska”. Rada rozpoczęła pracę 5 czerwca. Na przewodniczącego wybrano Franciszka Jamroża. Miesiąc później, po kilkakrotnych nieudanych próbach wyboru – wtedy jeszcze prezydenta wybierali spośród siebie radni – prezydentem został Jacek Starościak.

GDAŃSK TO MIESZKAŃCY

Fot. Dominik Paszliński/gdansk.pl

Rodzinne zdjęcie gdańszczan 2018 rok

GDAŃSK JEST JEDNYM Z NIELICZNYCH DUŻYCH MIAST W POLSCE Z ROSNĄCĄ LICZBĄ MIESZKAŃCÓW. JESZCZE W LATACH 90. W WYNIKU UJEMNEGO PRZYROSTU NATURALNEGO CZY MIGRACJI GDAŃSZCZAN NA TERENY PODMIEJSKIE ICH LICZBA SYSTEMATYCZNIE ZMNIEJSZAŁA SIĘ. JEDNAK Z UPŁYWEM LAT W WYNIKU DYNAMICZNEGO ROZWOJU GDAŃSK STAŁ SIĘ ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DO ŻYCIA, PRACY I WYPOCZYNKU, A NIEKORZYSTNE TENDENCJE UDAŁO SIĘ ODWRÓCIĆ.

W 2008 roku liczba mieszkańców Gdańska ponownie zaczęła rosnąć. Zwiększyła się liczba rodzących się dzieci. Gdańsk przyciąga też coraz więcej osób, które wybierają nasze miasto jako miejsce, gdzie chcą mieszkać i budować swą przyszłość. Choć tylko nieco ponad połowa obecnych mieszkańców urodziła się w Gdańsku, zdecydowana większość odczuwa pozytywne emocje w stosunku do miasta.

Szczęśliwy jak gdańszczanin

Wyniki badań socjologicznych pokazują, że gdańszczanie są zadowoleni z faktu, że mieszkają w Gdańsku. Twierdzi tak ponad 90% mieszkańców. Wpływają na to m.in. jego walory geograficzno-przyrodnicze, zabytki i historia, a także związane z Gdańskiem wartości: wolność, otwartość i solidarność. Większość wyklucza możliwość wyprowadzenia się do innego miasta, nawet po otrzymaniu korzystnej oferty pracy. Na silną identyfikację z Gdańskiem wpływa również jakość życia. W ostatnich latach systematycznie poprawia się ocena takich aspektów, jak funkcjonowanie komunikacji miejskiej, infrastruktura drogowa i rowerowa, poczucie bezpieczeństwa, dostępność terenów zielonych i spacerowo-wypoczynkowych, oferta kulturalna czy sytuacja finansowa mieszkańców.
Pozytywnym trendem jest rosnące zainteresowanie gdańszczan sprawami lokalnymi i działalnością władz miasta. W połowie lat 90. interesowało się tym około 54% mieszkańców, a w 2019 r. już 80%. Przekłada się to na coraz aktywniejszą postawę gdańszczan w życiu społecznym, choćby w zakresie uczestnictwa w wyborach. W ostatnich latach zauważalny był wzrost frekwencji zarówno w wyborach samorządowych, jak i państwowych.

Warto mieszkać w Gdańsku – Gdańska Karta Mieszkańca

Wszyscy mieszkańcy mogą korzystać z efektów rozwoju, inwestycji i zmian, które zaszły w naszym mieście. Ułatwia to Gdańska Karta Mieszkańca. Jest zaproszeniem do uczestnictwa w miejskich projektach i wydarzeniach oraz do poznawania miejskich obiektów. Lista udogodnień dostępnych dzięki Karcie jest bardzo długa, a wciąż przybywają nowe pozycje. Ofertę uzupełnia pakiet rabatów u komercyjnych partnerów karty, czyli zniżki na usługi, rekreację i zakupy. W 2018 r. powstała aplikacja mobilna, która jeszcze bardziej ułatwia korzystanie z GKM. Z Karty mogą korzystać nie tylko osoby tu zameldowane, ale również te, które płacą podatki lub rozliczają się w Gdańsku. Kartę mogą mieć także dzieci.

JAKI BĘDZIE GDAŃSK ZA 30 LAT?

Prezydent Adamowicz ze swoją zastępczynią do spraw inwestycyjnych Aleksandrą Dulkiewicz na budowie mostu w Sobieszewie

Fot. P. Potoczański

O ZMIANACH, POWODACH DO DUMY I TROSKACH SPĘDZAJĄCYCH SEN Z POWIEK SAMORZĄDOWCOM MÓWI ALEKSANDRA DULKIEWICZ, PREZYDENT GDAŃSKA.

Pani prezydent, co zmieniło się w Gdańsku od 1990 roku?

Patrzę na te trzydzieści lat z perspektywy świadomego już życia, w 1990 roku miałam 11 lat. Szkoła, studia, praca... Gdańsk w tym czasie nieustannie się zmieniał i wciąż zmienia. Nowe drogi, remonty ulic, odnowione domy i nowe osiedla, żłobki, przedszkola i szkoły, nowe miejsca na mapie kulturalnej miasta, stadion, centra biurowe, wreszcie wielkie ożywienie aktywności obywatelskiej... Cieszę się, że ożyła Ołowianka, tęsknię za nieistniejącym już kinem Neptun. Życie to zmiana, trzeba na nią przystać. Zmiany prowokujemy sami, na miarę swoich potrzeb i możliwości.

A czy my się zmieniliśmy jako społeczeństwo, jako gdańska wspólnota?

Wszyscy się zmieniliśmy, bo także zmieniło się całe nasze otoczenie. Szeroka oferta publiczna i niepubliczna w edukacji czy możliwość korzystania ze stypendiów powodują, że cały świat stoi przed młodymi otworem. 30 lat temu nie było autostrady A1 i nowoczesnego lotniska. To dało nam wiele możliwości podróżowania, zdobywania nowych doświadczeń. Podglądamy, jak zorganizowane są kraje bogatsze i bardziej doświadczone demokracją. Wiele dobrych praktyk przenieśliśmy na nasze, gdańskie podwórko. Wielka aktywność organizacji pozarządowych, wrażliwość na drugiego człowieka, czy współodpowiedzialność za opiekę nad dziećmi, seniorami, mam wrażenie że są dużo bardziej zaawansowane niż 30 lat temu. Wreszcie zmieniły się nasze przyzwyczajenia, częściej wychodzimy z domu, dbamy o zdrowie, umawiamy się z przyjaciółmi na kolację w restauracji, chodzimy na koncerty i do teatru.

Czy duże miasta bardziej niż małe skorzystały na reformie sprzed 30 lat?

Tak mogłoby się wydawać. Duże miasta to duże możliwości, ale i – nie zapominajmy – więcej zadań wynikających z racji bycia stolicą województwa. W naszym regionie solidarnie wspierają się duże i małe wspólnoty. Mamy Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot, powołany z inicjatywy pana prezydenta Pawła Adamowicza, gdzie konsekwentnie budujemy metropolię. Zrzesza 21 miast, osiem powiatów i 27 gmin. Ostatnio, na przykład, wypracowaliśmy standardy obsługi dla obcokrajowców, których mamy wielu w naszej metropolii, a którzy tak samo jak my pracują, uczą się, żyją w Gdańsku, Gdyni czy Lęborku i powinni mieć swobodny dostęp do administracji publicznej.

W 1990 roku mieliśmy pierwsze wybory samorządowe. Niektórzy politolodzy i historycy twierdzą, że to były też *de facto* pierwsze w pełni wolne wybory w Polsce, bo te z 4 czerwca 1989 roku pozwalały tylko częściowo wybrać posłów do Sejmu.

To prawda, że w 1989 roku mieliśmy wybory do Sejmu częściowo wolne, ale całkowicie wolne były do Senatu. Wybory samorządowe w 1990 roku już nie podlegały żadnej umowie politycznej, były efektem pierwszej reformy samorządowej, którą wprowadzał rząd Tadeusza Mazowieckiego. Prof. Michał Kulesza i wielu innych specjalistów pracowało nad rozstrzygnięciami, jakie przyznać gminom kompetencje, ale również, jak wyposażyć je w możliwości finansowe, aby je realizować. Widzimy dzisiaj, że od aktywności gospodarza, prezydenta, rady miejskiej często zależy sukces społeczności.

Tylko, że teraz po 30 latach znów mamy wątpliwości dotyczące wyborów. Niepewna sytuacja z wyborami prezydenckimi, propozycja głosowania korespondencyjnego...

Niewątpliwie państwo polskie jest w kryzysie ustrojowym, ale także kryzysie zaufania obywateli do władzy i stabilności instytucji, takich jak Trybunał Konstytucyjny czy Sąd Najwyższy. Do tego doświadczamy przerzucania przez władzę centralną kolejnych zadań na samorządy, bez zapewnienia im finansowania. Czas kryzysu, który przyniosła walka z pandemią obnaża słabość państwa polskiego, czego przykładem jest też afera z maseczkami.

Czy dzisiaj potrzebujemy kolejnej reformy samorządu? Albo co najmniej rzeczowej dyskusji o roli samorządu? O nowych zadaniach?

Dzisiaj, niestety, często w Polsce nie dochodzi do rzeczowej dyskusji, bo łatwiejsze jest zarządzanie konfliktem. A to niczego dobrego nie przynosi. Brak wzajemnego zaufania między różnymi władzami w Polsce, także nie sprzyja konstruktywnej dyskusji. 4 czerwca ubiegłego roku w Gdańsku, w rocznicę pierwszych częściowo wolnych wyborów, samorządowcy podjęli trud wypracowania 21 tez. Odbyła się bardzo żywa dyskusja. Zdefiniowaliśmy misję i potrzeby samorządu na nowe czasy.

Dzisiaj, niestety, rząd sprawuję władzę najbardziej antysamorządową od 1989 roku. Wciąż mamy nierozwiązane problemy. Na przykład na powiaty w całej Polsce spadło zadanie utrzymania szpitali, co pociąga za sobą wielkie wydatki, często stawiające samorządy na granicy bankructwa. Brak pieniędzy na reformę oświaty i na pensje dla nauczycieli. Wreszcie, brak rzeczowej dyskusji dotyczącej ochrony klimatu, odebrano marszałkom i przekazano administracji rządowej fundusze ochrony środowiska.

Wróćmy do Gdańska. Czy jest jakieś miejsce w naszym mieście, które chętnie pani odwiedza, niezmiennie od 30 lat?

Mam kilka miejsc ważnych dla mnie i każde zmieniło się przez te 30 lat. Bardzo ważny jest plac Solidarności z historyczną Bramą nr 2. Zmieniło się otoczenie, stoi piękny budynek Europejskiego Centrum Solidarności, ale duch tego miejsca – zwycięstwa, solidarności międzyludzkiej – jest niezmienny od lat. Dobre miejsce na chwilę oddechu to Grodzisko, które odwiedzałam z rodzicami jako mała dziewczynka, i ciągle tam chodzę, gdy chcę chwilę pomyśleć. I wreszcie niezmiennie punkt, z którego widać sylwetki trzech Neptunów. To zagadka przewodników miejskich. Proszę spróbować odgadnąć.

Jaki będzie Gdańsk za 30 lat?

Gdańsk będzie miastem z dobrymi szkołami, miejscami pracy i opieką dla seniorów. Miejscem ludzi przedsiębiorczych, otwartych, gościnnych, solidarnych, ciekawych świata. Miastem zadbanym, w którym po prostu dobrze się mieszka i spędza czas wolny. Taki będzie Gdańsk.

Zaprzysiężenie Aleksandry Dulkiewicz na Prezydenta Gdańska

Fot. Grzegorz Mehring/gdansk.pl

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA W GDAŃSKU

MIASTO JEST WSPÓLNOTĄ. TWORZĄ JĄ GRUPY I JEDNOSTKI O ZRÓŻNICOWANYCH INTERESACH. ABY FUNKCJONOWAĆ JAKO SPOŁECZNOŚĆ, MUSIMY SIĘ ROZUMIEĆ I WSPÓŁPRACOWAĆ. TYLKO WTEDY MIASTO BĘDZIE PRZESTRZENIĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I DOBREGO ŻYCIA. ŚWIETNYMI PRZYKŁADAMI AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ SĄ M.IN. RADY DZIELNIC CZY BUDŻET OBYWATELSKI.

Radni dzielnicy Orunia-św. Wojciech-Lipce

Fot. Zbigniew Petrak

Pierwszy Budżet Obywatelski w Gdańsku został wprowadzony w 2013 roku z inicjatywy prezydenta Pawła Adamowicza i radnych miasta. Dziewięć milionów złotych z miejskiego budżetu przekazano w ręce mieszkańców. Od tego czasu w Gdańsku odbyło się już 7 edycji BO na łączną kwotę ponad 95 mln zł. Dzięki nim w naszym mieście powstały nowe drogi, tereny sportowo-rekreacyjne, place zabaw. Zrealizowano też wiele projektów kulturalnych i sportowych, kierowanych zarówno do młodzieży jak i seniorów.

Siódma edycja Budżetu Obywatelskiego należała do bardzo udanych. Na realizację wybranych inicjatyw miasto przeznaczyło 18,5 mln zł. W głosowaniu wzięły udział 53 tysiące gdańszczan – wybrali 75 projektów. W 2019 udało się też zrealizować 74 projekty z trzech poprzednich edycji BO.

Każda kolejna edycja to także zmiany. Nowością w 2020 roku jest pilotażowa edycja Zielonego Budżetu Obywatelskiego. Dzięki temu w naszym mieście powstanie jeszcze więcej atrakcyjnych terenów zielonych i miejsc przeznaczonych do wypoczynku.

Plac zabaw w Śródmieściu

Fot. Karol Stańczak

Rada dzielnicy – dlaczego jest ważna?

Rady Dzielnic (administracyjnie: jednostki pomocnicze gminy) są powoływane jako wyraz chęci działania społeczeństwa obywatelskiego, czyli takiego, które samo się organizuje i nie potrzebuje do działania żadnego odgórnego impulsu. W tym znaczeniu ich powołanie przez gminę jest dobrowolne, zależy wyłącznie od woli określonej grupy mieszkańców danej dzielnicy. Gdańsk jest wyjątkowym przykładem wysokiej świadomości i potrzeby działania mieszkańców. Obecnie na 35 utworzonych dzielnic w każdej z nich funkcjonuje Rada Dzielnicy. Na co dzień w pracę na rzecz dzielnicy angażuje się ponad 500 radnych.

Rady Dzielnic liczą 15 lub 21 członków, w zależności od liczby mieszkańców danej dzielnicy. Kadencja Rady trwa 4 lata. Rady Dzielnic dysponują również swoim budżetem, jego wysokość w dużej mierze zależy od frekwencji w wyborach do Rad Dzielnic. Im wyższa frekwencja tym budżet jest większy.

Mieszkańcy mogą spotkać się z radnymi dzielnic np. podczas dyżurów w siedzibach rad, spotkań z mieszkańcami czy wydarzeń dzielnicowych. Kontakty do Rad Dzielnic znajdują się na stronie www.gdansk.pl/dzielnice

Pierwsze wybory do Rad Dzielnic odbyły się w 1998 roku. Najdłużej funkcjonujące Rady to Krakowiec-Górki Zachodnie, Letnica, Nowy Port, Rudniki i Wyspa Sobieszewska. Najmłodsza Rada Dzielnicy (utworzenie dzielnicy i pierwsze wybory – 2018 r.) to Orunia Górna-Gdańsk Południe.

Do zadań Dzielnicy należy m.in.: reprezentowanie interesów mieszkańców Dzielnicy, zapewnienie mieszkańcom udziału w sprawach związanych z funkcjonowaniem i rozwojem Dzielnicy, – organizowanie aktywności i integracji mieszkańców oraz wspólnych przedsięwzięć dla mieszkańców Dzielnicy, podejmowanie, współorganizowanie i wspieranie inicjatyw mieszkańców Dzielnicy zmierzających do poprawy warunków ich życia.

Gdańsk zachęca do poruszania się rowerem

Fot. Dominik Paszliński/gdansk.pl

NASZA WSPÓLNA PRZESTRZEŃ

PARKI I TERENY ZIELONE, PLAŻE I OKOLICE ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH ORAZ FONTANNY. PRZYJAZNE DLA MIESZKAŃCÓW ULICE, PODWÓRKA I SKWERY Z MEBLAMI MIEJSKIMI. W GDAŃSKU DBAMY, BY PRZESTRZEŃ NASZEGO MIASTA BYŁA OTWARTA I FUNKCJONALNA.

Nasze miasto rozwija się bardzo dynamicznie. Inwestycje w poprawę jakości przestrzeni publicznej to działania przywracające piękno i zmieniające gdańskie dzielnice. Miejskie projekty obejmują np. zmianę zagospodarowania skwerów tak, by były bardziej przyjazne mieszkańcom oraz sprzyjały spotkaniom i integracji. Coraz więcej ulic w śródmieściu Gdańska objętych jest zakazem lub ograniczeniem ruchu samochodowego, powstają przestrzenie współdzielone, w których pierwszeństwo mają piesi i rowerzyści. Pojawiają się także nowe elementy małej architektury oraz meble miejskie. Zyskujemy dzięki temu możliwość spędzania wolnego czasu i odpoczynku oraz organizacji spotkań.

Zielono nam

Przestrzeń miejska to także podwórka. Chcemy, by użytkowane przez mieszkańców wspólne podwórka były estetyczne i funkcjonalne. Od 2014 roku realizowany jest program „Wspólne podwórko”, którego celem jest wspieranie działań obywatelskich na rzecz poprawy, jakości najbliższego otoczenia.

Kolejny element przestrzeni przyjaznej mieszkańcom to zieleń. Staramy się, by w Gdańsku była obecna na każdym kroku. Jednym z priorytetów jest tworzenie ogólnodostępnych terenów zieleni, które umożliwiają gdańszczanom wypoczynek. Nowe duże parki powstały w sąsiedztwie licznie zamieszkanych starych dzielnic takich jak Śródmieście, Przymorze i Zaspa. W południowej części miasta, wykorzystujemy przestrzenie wokół zbiorników retencyjnych i stawów, które są doskonałym miejscem do codziennej rekreacji. Powstają tu ścieżki spacerowe, place zabaw, siłownie oraz mała architektura.

Bałtyk, rzeki i kanały to wyjątkowy element miejskiej przestrzeni Gdańska. Nasze plaże należą do najszerszych w Polsce. Są niezwykle atrakcyjne dla mieszkańców i turystów, którzy mogą korzystać z różnych form wypoczynku: kąpieli wodnych i słonecznych, sportów wodnych oraz gier i zabaw na piasku.

Na piechotę i rowerem

Nasza codzienność to ciągłe przemieszczanie się – pieszo, rowerem, komunikacją publiczną, autem, samolotem. W ciągu ostatnich lat bardzo mocno zmieniło się myślenie o miejskiej mobilności. Chcemy podróżować łatwo i bezpiecznie, ale też w zgodzie z naturą i dbając o własne zdrowie. Dlatego tworząc plany rozwoju miasta, szczególną uwagę zwracamy na potrzeby pieszych i rowerzystów. Ustaliliśmy priorytety, według których chcemy zmieniać komunikacyjną codzienność Gdańska: po pierwsze – pieszy, po drugie – ruch rowerowy, po trzecie – komunikacja publiczna, a następnie samochód prywatny.

Fot. Paweł Klein

Gdy zaczynałam z Avocado na Wajdeloty, część osób pukała się w głowę – Wrzeszcz Dolny nie miał najlepszej opinii, a cała ulica była rozkopana z powodu właśnie trwającej rewitalizacji. Po kilku latach wiem, że jestem w najlepszym miejscu do życia i pracy. Wrzeszcz stał się jedną z najmodniejszych części miasta, gdzie przyjeżdża się pospacerować, spotkać ze znajomymi i spędzać wspólnie czas. Dzielnica całkowicie zmieniła charakter. Cieszy mnie, gdy pojawia się w zagranicznych przewodnikach jako jedna z atrakcji Gdańska. Tu można poczuć historię i różnorodność naszego miasta. Tu jest pięknie!

Joanna Krupicka, właścicielka Avocado Vegan Bistro na ul. Wajdeloty

Fot. Paweł Klein

Jako stypendysta Fahrenheita czuję wielki dług wdzięczności i inspirację moim rodzinnym miastem. Ma taką piękną, także naukową historię Fahrenheita – patrona stypendium czy Jana Heweliusza. Gdańsk zawsze zapraszał i ściągał ludzi z całego świata i był miastem otwartym. Taka jest właśnie i moja historia, zawsze była otwarta. Stypendium to program wyjątkowy w skali światowej. Inwestuje w młodych ludzi zaraz po liceum, którzy tak jak ja mają jakąś fascynację, czują powołanie. Na przykładzie mojej szczęśliwej kariery, błogosławieństwa, które dostałem dzięki wsparciu na starcie od mojego rodzinnego miasta, widać, że można wrócić na swoje podwórko, tam gdzie się zaczynało, i pomóc w budowaniu nauki na światowym poziomie.

Dr Michał Kucewicz, stypendysta Fahrenheita, założył zespół badawczy na Politechnice Gdańskiej, który opracowuje technologie służące do poznania mechanizmu pamięci i jej polepszenia u pacjentów z epilepsją, chorobami Parkinsona, Huntingtona czy Alzheimera.

Fot. Paweł Klein

Gdańsk kocham za morze i plaże; parki i lasy; gotyk i nowoczesność; wreszcie za Nowy Port, Dolne Miasto, Orunię czy Biskupią Górkę oraz... krnąbrność jego mieszkańców. A może po prostu za to, że jest to MOJE MIASTO, w którym się urodziłam, wychowałam, wykształciłam i założyłam rodzinę?
Chcąc zachęcić gości do odwiedzenia grodu nad Motławą zawsze podkreślam, że Gdańsk to miasto uszyte na miarę człowieka – nie przytłacza wielkością, a jednocześnie każdy może znaleźć w nim coś interesującego. Bogata sieć ścieżek rowerowych sprawia, że liczba cyklistów rośnie; położenie nad morzem zachęca do morsowania; zorganizowane spacery z przewodnikiem pozwalają odkrywać tajemnice miasta – te pasje łączą mieszkańców bez względu na wykształcenie i status finansowy. Tu się dobrze mieszka!

Ewa Kowalska gdańszczanka, absolwentka Politechniki Gdańskiej, mama czworga dzieci, edukatorka w projekcie „Młody Przewodnik / Młoda Przewodniczka po Gdańsku", mors, autorka bloga iBedeker.

Fot. Paweł Klein

Lubię Gdańsk między innymi dlatego, że potrafimy ciągle modernizować miasto. Zmiany, które odczuwam na co dzień, to większa łatwość przemieszczania . Gdańsk jest coraz bardziej przyjazny dla transportu publicznego, czyli dla nas, mieszkańców – nowe trasy, węzły, tabor, dostosowanie rozkładów tramwajów i autobusów. Czy to Chełm, Piecki-Migowo, czy Śródmieście – mogę sprawniej i wygodniej dojechać w każdy zakątek miasta. Czasem komunikacją miejską jest też po prostu szybciej niż samochodem. I nie ma problemu z parkowaniem :-)

Paweł „Nico" Baranowski, kaskader filmowy, gdańszczanin

W GDAŃSKU SIĘ WSPIERAMY

BUDOWA MIESZKAŃ KOMUNALNYCH I SPOŁECZNYCH DLA MNIEJ ZAMOŻNYCH MIESZKAŃCÓW, REWITALIZACJA ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW MIASTA, PROGRAMY WSPIERAJĄCE, ROZWÓJ EDUKACJI, W TYM BUDOWA NOWYCH PLACÓWEK OŚWIATOWYCH – CELEM WŁADZ MIASTA JEST POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA JEGO MIESZKAŃCÓW. W GDAŃSKU REALIZOWANYCH JEST WIELE PROJEKTÓW I PROGRAMÓW, KTÓRYCH CELEM JEST WSPIERANIE JEGO MIESZKAŃCÓW. OTO NIEKTÓRE Z NICH.

Fot. Dominik Paszliński/gdansk.pl

Uroczyste otwarcie Centrum Wsparcia i Terapii Rodzin w ramach rewitalizacji, marzec 2019

Ostatnie trzy dekady to czas znaczącej poprawy warunków mieszkaniowych w Gdańsku. W latach 1990–2019 liczba mieszkań zwiększyła się o ponad 90 tysięcy. Udział w tym mają inwestycje w budownictwo społeczne i komunalne. Ważnym elementem jest rewitalizacja, która przywraca potencjał zdegradowanym obszarom. Są nią objęte Letnica, Nowy Port, Wrzeszcz Dolny i Dolne Miasto, Biskupia Górka, Stary Chełm oraz Orunia.

Wspieramy dzieci i rodziny, aktywizujemy mieszkańców

W ciągu blisko 30 lat funkcjonowania samorządności w Gdańsku duże zmiany objęły obszar pieczy zastępczej nad dziećmi. Gdańsk stał się miastem bez domów dziecka – molochów, jakie znamy z przeszłości. Obecnie funkcjonuje 18 placówek – domów dla dzieci. Młodzież wychodząca z placówek może liczyć na wsparcie w usamodzielnianiu się. W Gdańsku powstała też sieć domów pomocy społecznej zapewniających potrzebującym seniorom pełen zakres opieki i rozwoju. A Karta Dużej Gdańskiej Rodziny wspiera rodziny wielodzietne, jednocześnie promując taki model.

Na system aktywizacji społeczno-zawodowej składają się dwa projekty. Pierwszy ma na celu kompleksowe wsparcie mieszkańców w powrocie na rynek pracy. Celem drugiego jest zwiększenie dostępności usług specjalistów takich jak psycholog, terapeuta, opiekun osób starszych i niepełnosprawnych, prawnik, mediator, asystent rodzin.

Nowoczesna edukacja

Poprawa jakości edukacji, zwiększenie liczby i dostępności żłobków, szkół i przedszkoli. Dbałość, by lokalizacje nowych placówek były dopasowane do miejskich trendów demograficznych – to wszystko ma wspierać najmłodszych gdańszczan i ich rodziców. W latach 1990–2019 powstało 58 nowych publicznych placówek edukacyjnych. Budujemy nowe i remontujemy działające placówki, aby spełniały najwyższe standardy. Nowoczesna edukacja wymaga kompleksowej i nowoczesnej infrastruktury.

Sieć placówek publicznych w roku szkolnym 2019/2020 to 13 żłobków, 92 przedszkola, 80 szkół podstawowych, 13 branżowych szkół I stopnia, 14 techników, 22 licea ogólnokształcące. Od września 2019 mieszkańcy mogą korzystać z bonu żłobkowego, czyli dopłaty w wysokości maksymalnie 500 zł do pobytu dziecka w niepublicznym żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Do końca 2019 r. z bonu skorzystało prawie 600 rodzin. W Gdańsku powstają także nowe boiska, baseny i place zabaw. Niwelowane są bariery architektoniczne. Powstała także Gdańska Platforma Edukacyjna – wielowymiarowy, nowoczesny system wsparcia funkcjonowania i rozwoju miejskich szkół.

Rozwój, innowacja, praca

GDAŃSK OD POCZĄTKU SWEJ HISTORII MA WSZYSTKO, CO SPRZYJA GOSPODARCZEMU ROZWOJOWI. KLUCZOWE ZNACZENIE DLA GDAŃSKA MA GOSPODARKA MORSKA. JEST MOTOREM ROZWOJU INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ I LOGISTYCZNEJ.

Fot. Dominik Paszliński/gdansk.pl

Gala plebiscytu Gdańsk Miasto Przedsiębiorczych 2020

Ważnymi gałęziami lokalnej gospodarki są przemysły stoczniowy i rafineryjny. W ostatnich latach bardzo mocną stroną Gdańska stała się nowoczesna infrastruktura biurowa. Dzięki niej Gdańsk wraz z metropolią jest jednym z najatrakcyjniejszych centrów usług biznesowych w Europie Środkowej. Siłą napędową rozwoju jest też przedsiębiorczość gdańszczan, również w branżach kreatywnych oraz innowacyjnych. Niezmiennie kluczowymi walorami miasta są otwartość i umiejętność budowania środowiska przyjaznego dla współpracy.

Konsekwentnie podnosimy ekonomiczną rangę i atrakcyjność Gdańska w skali całej Europy. Już teraz miasto jest najważniejszym węzłem komunikacyjnym między Skandynawią a południowo-wschodnią częścią kontynentu. To efekt wieloletniej i kompleksowej strategii rozbudowy infrastruktury transportowej, logistycznej, terenów inwestycyjnych oraz systemu wsparcia inwestorów i tworzenia środowiska, które przyciąga do Gdańska możliwościami międzynarodowej ekspansji i współpracy.

Dbając o warunki przyjazne nowoczesnej gospodarce, pamiętamy także o wsparciu przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców. Tworzymy instrumenty, które pomagają stawiać pierwsze kroki w biznesie i na rynku pracy, zmieniać pomysły w konkretne działania i ruszać w świat. Chcemy zapewniać jak najszersze możliwości do rozwoju i realizacji zawodowych ambicji. Miasto wspiera rozwój gospodarczy, stosując rozmaite zachęty dla przedsiębiorców. W przypadku nowych inwestycji może to być zwolnienie z podatku od nieruchomości lub też ulgi związane z tworzeniem nowych miejsc pracy. W latach 2011–2019 r. łączna wartość zwolnień podatkowych przyznanych przez miasto wyniosła prawie 26 mln zł.

Honorujemy i nagradzamy aktywność gdańszczan, którzy poprzez własną przedsiębiorczość przyczyniają się do rozwoju naszego miasta. Dlatego od 2016 r. organizujemy plebiscyt Gdańsk–Miasto Przedsiębiorczych.

Gdańsk dba o środowisko...

... i ruszył z kampanią: „Gdańsk bez plastiku", która zakłada rezygnację z plastiku w życiu codziennym. Wśród sugerowanych przez miasto 10 zasad bez plastiku dla mieszkańców znalazły się między innymi: zabieranie na zakupy toreb bawełnianych, rezygnacja z używania słomek czy pakowanie jedzenia na wynos we własne wielorazowe pojemniki. W ramach kampanii w 2019 roku odbyło się ponad 70 wydarzeń we współpracy z ponad 30 partnerami, które przypominały i promowały założenia programu. Do kampanii przyłączają się też przedsiębiorstwa, a wprowadzenie zasad zaczęliśmy od siebie – w Urzędzie Miejskim zrezygnowano z plastikowych butelek, a dokumenty drukowane są na papierze z recyklingu.

KULTURALNIE I SPORTOWO

MECZ, SPEKTAKL, A MOŻE SPACER ULICZKAMI MIASTA? W GDAŃSKU NIE BRAKUJE PROPOZYCJI NA AKTYWNE SPĘDZANIE CZASU. ARAKCYJNA OFERTA KULTURALNA, NOWOCZESNE OBIEKTY SPORTOWE I BOGATA HISTORIA MIASTA SPRAWIĄ, ŻE ZARÓWNO MIESZKAŃCY, JAK U TURYŚCI ZNAJDĄ TU COŚ DLA SIEBIE.

Kultura to jeden z tych obszarów, które w Gdańsku w ciągu ostatnich 30 lat zmieniły się najbardziej. Działalność rozpoczęły nowe instytucje kultury, w przestrzeni pojawiły się nowe obiekty, a oferta wydarzeń kulturalnych jest bogatsza niż przed trzema dekadami. Ponadto, kultura zaczęła być postrzegana nie jako dodatek, ale siła sprawcza postindustrialnych przeobrażeń miasta. W przypadku Gdańska była także optymalnym nośnikiem jego najbardziej rozpoznawalnej marki – Wolności.

Gdańskie instytucje kultury to: Muzeum Gdańska, Gdański Archipelag Kultury, Miejski Teatr Miniatura, Klub ŻAK, Polski Chór Kameralny Schola Cantorium Gedanensis, Capella Gedanensis, Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia, Europejskie Centrum Solidarności, Gdański Teatr Szekspirowski, Instytut Kultury Miejskiej, Gdańska Galeria Miejska oraz Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna.

Wyjątkowe obiekty sportowe

Gdańskie inwestycje związane ze sportem to między innymi oddany do użytku w 2016 roku stadion lekkoatletyczny i rugby przy ul. Grunwaldzkiej oraz dziesiątki boisk przyszkolnych i osiedlowych, wybudowanych w ramach m.in. budżetu obywatelskiego czy miejskiego programu budowy boisk. Od 1990 r. powstało też sześć nowych basenów, dzięki czemu mieszkańcy mogą korzystać z 12 miejskich pływalni. Wspomnieć też należy o specjalistycznej hali, która powstała na potrzeby Gdańskiej Szkoły Szermierki przy SP 70 oraz o kupionym i wyremontowanym przez miasto historycznym jachcie Generał Zaruski. Jednak bezsprzecznie najważniejszymi obiektami sportowymi w Gdańsku są Stadion Energa oraz Ergo Arena. Dzięki nim możemy organizować międzynarodowe wydarzenia dla wielotysięcznych widowni, a charakterystyczne bryły budynków stały się nowymi wizytówkami miasta. Śmiało można powiedzieć, że zmieniły one status i rozpoznawalność Gdańska w całej Europie. W ostatnich latach gościliśmy takie wydarzenia jak piłkarskie Euro 2012, mistrzostwa świata czy Europy w siatkówce i piłce ręcznej oraz mecze piłkarskiej reprezentacji Polski.

Gdańskie szlaki

Gdańsk jest interesujący dla turystów nie tylko z uwagi na swe atrakcje krajobrazowe czy bogatą bazę wypoczynkową, lecz także dlatego, że oferuje wyjątkowe atrakcje związane z historią i kulturą miasta. Bardzo ciekawą propozycją są tu gdańskie Questy, czyli poznawanie miasta poprzez rozwiązywanie interaktywnych zagadek związanych z miejscami bądź postaciami. Dodatkowo Gdańska Organizacja Turystyczna ciągle rozwija i urozmaica siatkę gdańskich szlaków turystycznych, spośród których wymienić można: Szlak Bursztynowy, Gdański Szlak Gotyku Ceglanego, Szlak II Wojny Światowej, Szlak Śladami Güntera Grassa, Szlak Gdańskiego Lwa Heweliona, Szlak Piwny, Szlak Kaszubski oraz Szlak Punktów Widokowych.

Fot. Dominik Paszliński/gdansk.pl

Mecz towarzyski Polska – Czechy, 2018

Obywatel nie może być bierny

ROK LECHA BĄDKOWSKIEGO

JAK INTENSYWNIE I TWÓRCZO MYŚLAŁ O SAMORZĄDNOŚCI, DOWODZĄ JEGO TEKSTY. WYSTARCZY ZAJRZEĆ DO TAKICH SZKICÓW, JAK „POMORSKA MYŚL POLITYCZNA" CZY „O KRAJOWOŚCI", ALBO PRZEŚLEDZIĆ ARTYKUŁY ZAMIESZCZANE M.IN. NA ŁAMACH TYGODNIKA „SAMORZĄDNOŚĆ", ZAWIESZONEGO W STANIE WOJENNYM, „DZIENNIKA BAŁTYCKIEGO" CZY „POMERANII". W GDAŃSKU MIELIŚMY PROMOTORA SAMORZĄDNOŚCI, GDY JESZCZE NIEWIELU LUDZI W KRAJU WIEDZIAŁO, CO TO TAKIEGO.

Lech Bądkowski, bo o nim mowa, zachęcał, żeby „być obywatelem" i wziąć odpowiedzialność za małą i wielką ojczyznę. Uważał, że nie będzie rozwoju regionu i kraju, jeśli ludzie pogrążą się w bierności. A dorobek minionych pokoleń nie przetrwa, gdy dorośli nie będą przekazywać wiedzy o nim młodym, a ci nie będą go ciekawi. Nie będzie wreszcie przejrzystości w życiu społecznym i politycznym, gdy interesowność skłania do przemilczania niewygodnej prawdy.

Lech Bądkowski zmarł na sześć lat przed pierwszymi po II wojnie światowej wyborami samorządowymi. Marzyłby zapewne o wyższej frekwencji wyborczej. W Gdańsku wyniosła niewiele, bo 45,8%, w skali kraju jeszcze mniej – 42,27%.

Grób Lecha Bądkowskiego znajduje się na cmentarzu Srebrzysko. Tytuł Honorowego Obywatela Gdańska otrzymał pośmiertnie w 2000 roku, wraz z innymi działaczami Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża i sygnatariuszami Porozumień Sierpniowych z 1980 roku. Rok 2020 jest w Gdańsku Rokiem Lecha Bądkowskiego.

Lech Bądkowski (1920–1984) – dziennikarz, pisarz, odznaczony m.in. za udział w bitwie o Narvik, działacz społeczny, współtwórca Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, sygnatariusz Porozumień Sierpniowych, orędownik kaszubskości – był autorytetem dla działaczy demokratycznej i niepodległościowej opozycji w PRL, których wspierał radami i doświadczeniem.

NAGRODA DLA DZIAŁACZY

Fot. Dominik Paszliński/gdansk.pl

Prezydent Gdańska wręczył Nagrody im. Lecha Bądkowskiego, maj 2018

Nagroda im. Lecha Bądkowskiego to specjalne wyróżnienie honorujące działalność społeczną gdańszczan. Ustanowiona przez Prezydenta Miasta Gdańska w 2001 roku dla organizacji pozarządowych, ma podkreślać rolę i wkład aktywistów i organizacji pozarządowych w budowanie społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywanie lokalnych problemów. W kolejnych latach lista kategorii została rozszerzona i obecnie nagroda przyznawana jest również Gdańskiemu Darczyńcy Roku, Gdańskiemu Społecznikowi Roku oraz Młodzieżowemu Społecznikowi Roku.

Gdańsk się zmienia

Stadion Energa Gdańsk

GDAŃSK

Gdańsk się zmienia

elewacja ul. Szeroka

GDAŃSK

Gdańsk się zmienia

Europejskie Centrum Solidarności

GDAŃSK

Gdańsk się zmienia

przedszkole Jasień

GDAŃSK

Gdańsk się zmienia

Pływalnia Orunia

GDAŃSK

www.gdansk.pl | /gdansk | /gdansk_official | /gdansk

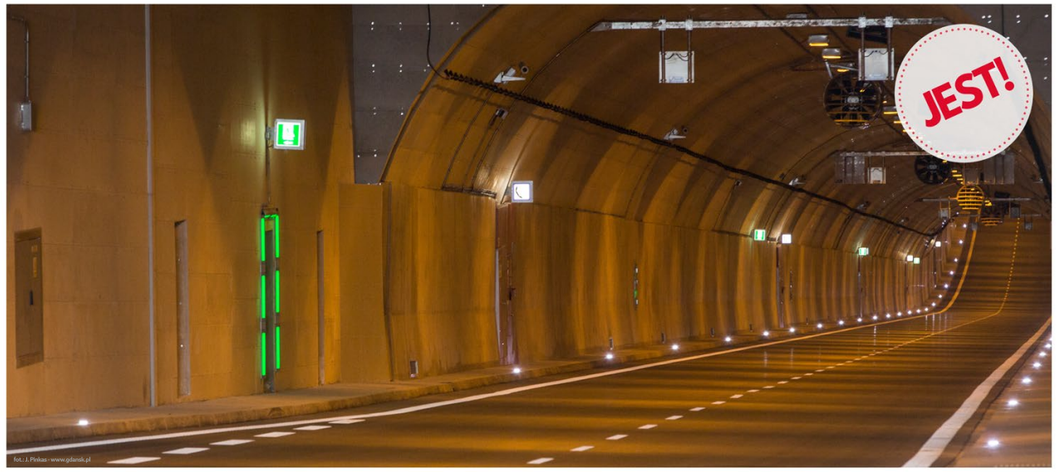

Gdańsk się zmienia

tunel pod Martwą Wisłą

GDAŃSK

Gdańsk się zmienia

kanał Raduni

GDAŃSK

Gdańsk się zmienia

kładka na Ołowiankę

GDAŃSK

Gdańsk się zmienia

zbiornik retencyjny Srebrzysko

GDAŃSK

Gdańsk się zmienia

trasa Słowackiego

GDAŃSK

W 2019 ROKU

Gdańsk ma **470 907** mieszkańców

nasze miasto odwiedziło **3,5 mln** gości

ponad **221 tys.** osób ma gdańską kartę mieszkańca

w mieście funkcjonuje **35** rad dzielnic, w których działa **567** radnych

blisko **20 tys.** osób korzystało z Karty Dużej Gdańskiej Rodziny

w Gdańskich Dniach Sąsiadów w latach 2011–2019 wzięło udział **144 tys.** gdańszczanek i gdańszczan

wydatki na rewitalizację w latach 2008–2016 wyniosły **104,2 mln zł** w tym 61,6 mln zł dotacji z Unii Europejskiej

w 2019 roku mamy **1310 km** linii autobusowych i tramwajowych, a w 1990 było ich ponad połowę mniej.

w 1990 roku w Gdańsku było **133 km** tras rowerowych, a w 2019 już **734 km**

w 1990 roku czytelników zarejestrowanych w bibliotece miejskiej było ok. **56 tys.** Liczba ta wzrosła w 2019 roku do ponad **119 tys.**

W LATACH 1990–2019

wybudowano lub zmodernizowano **119** boisk i kompleksów sportowych

wybudowano **6** nowych basenów

prawie **1,6 mld zł** wydano na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

87% gdańszczan pozytywnie ocenia czystość powietrza w Gdańsku (2017 r.)

5 mld zł przeznaczono na nowe drogi trasy rowerowe, chodniki i komunikację miejską

85% gdańskich przedsiębiorców uważa, że Gdańsk jest przyjaznym miejscem do prowadzenia biznesu (2017 r.)

w czasie Euro 2012 Gdańsk odwiedziło ponad **310 tys.** osób, połowę z nich stanowili obcokrajowcy